

Protokoll nr 10 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen den 15 december 2015

Tidpunkt:

Kl. 15.00-16.03

Plats:

Tändstickspalatset, Västra Trädgårdsgatan 15, konferensrum
Kreugersalen

Paragrafer 1- 24, omedelbart justerade: 7-10 och 13-15

Justerat, den 28 december 2015

Torun Boucher (V)
Ordförande

Dennis Wedin (M)
Ledamot

Närvarande:

Se sid 2 i protokollet

Närvarande

Ledamöter

Torun Boucher (V), ordförande

Mirja Räihä (S)

Bo Hansson (S)

Christopher Ödmann (MP)

Eivor Karlsson (MP)

Dennis Wedin (M)

Alexandra Östback (M)

Elisabeth Bäckström (M)

Paul Géara (M)

Ann-Katrin Åslund (FP)

Ersättare:

Gisela Norrman (S), tjänstgörande

Sven Britton (S), tjänstgörande

Else-Marie Bjellqvist (S), deltog inte i behandling av ärendet § 8

Erik Malm (MP)

Halit Azizoglu (MP)

Elena Gonzales (V)

Anita Lundin (M)

Yvonne Riddervik (M)

Niklas Källberg (FP)

Britt Westerlind (KD), tjänstgörande

Förhinder:

Vice ordföranden Sofia Modigh (KD), ledamöterna Rana Carlstedt (S) och Bengt Roxne (S) samt ersättarna Johan Frantz (M) och Alfred Askeljung (C).

Ersättarplatsen för (Fi) är från och med den 1 december 2015 vakant.

Tjänstgörande ersättare:

Britt Westerlind (KD) för Sofia Modigh (KD), Gisela Norrman (S) för Rana Carlstedt (S), Sven Britton (S) för Bengt Roxne (S).

Närvarande tjänstemän:

Förvaltningschefen Ann-Christine Hansson, avdelningscheferna Karin Ekdahl Wästberg, Raili Karlsson, AnnMarie Ståhl och Annelie Svensson, ekonomichefen Patrik Simonsson, strategen Elisabeth Landström (under behandling av § 6) samt nämndsekreteraren Barbara Ahlmark.

I mötet deltog borgarrådssekreterare vid personal- och äldreroteln Lina Hultman och borgarrådssekreterare vid finansroteln Matilda Malmquist Glas.

§ 1 Närvarande

Ordföranden Torun Boucher (V) konstaterar att samtliga ledamöter och ersättare har fått information, i samband med heldagskonferensen som genomfördes idag, om att äldrenämndens sammanträde påbörjar vid kl. 15.00 och äger rum i konferenslokalen och därefter öppnar sammanträdet.

Noteras närvarande ledamöter och ersättare.

Nämndsekreteraren Barbara Ahlmark informerar om att Folkpartiet har bytt namn till Liberalerna (L) och att ersättaren för (Fi) Isabella Pettersson har avslutat sitt uppdrag i äldrenämnden och ersättarplatsen för (Fi) är vakant från och med den 1 december 2015.

§ 2 Val av justerare

Ledamoten Dennis Wedin (M) utses att tillsammans med ordföranden Torun Boucher (V) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll från den 17 november 2015 har justerats den 26 november 2015.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga övriga frågor anmäls och dagordningen fastställs.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser från äldrenämndens ledamöter eller ersättare har anmälts.

§ 6 Förvaltningschefens information

Strategen Elisabeth Landström presenterar resultat från den nationella brukarundersökningen ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?” som Socialstyrelsen hade genomfört för tredje år i rad och som finns redovisad i äldreförvaltningens tjänsteutlåtande (§ 16).

Resultatet för Stockholms stad visar att de flesta är fortsatt nöjda med stödet från äldreomsorgen.

Resultaten från Socialstyrelsens brukarundersökning finns tillgänglig på Insyn Stockholm/äldrenämnden/2015-12-15 § 16 och även finns publicerade på Hemsida för Stockholms stad:

www.stockholm.se/jamforservice

samt på Socialstyrelsens hemsida: www.socialstyrelsen/aldregiuden

§ 7 Verksamhetsplan för år 2016 för äldrenämnden

Dnr 122-651/2015

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2016 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden redovisar omslutningsförändringar om 37,7 mnkr till kommunstyrelsen.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige föreslå budgetjustering om 0,7 mnkr för medlemsavgift i EIT Health.
4. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige föreslå att 9,0 mnkr av den beslutade investeringsbudgeten om 22,0 mnkr för 2015 omdisponeras till 2016.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 1 december 2015.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en verksamhetsplan för det kommande året, med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Kommunfullmäktige har beslutat att tilldela äldrenämnden 162,5 mnkr netto för 2016 års verksamhet vilket är en ökning om 5,9 mnkr i jämförelse med föregående år.

Kommunfullmäktiges budget är stadens övergripande styrdokument för verksamhetsåret. Kommunfullmäktige har i budget 2016 fastställt fyra övergripande inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Kommunfullmäktige har också formulerat ett antal mål för verksamhetsområdet. Indikatorer har fastställts som ska följas upp under året och specifika aktiviteter har angetts som ska genomföras för att säkerställa att målen nås. Äldreförvaltningen har därför i

tjänsteutlåtandet, utifrån kommunfullmäktiges mål, angett äldrenämndens egna mål för respektive verksamhetsområde och årsmål för indikatorerna och även egna indikatorer och aktiviteter.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) konstaterar att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP), ett eget förslag till beslut från (M), ett eget förslag till beslut från (L) och ett eget förslag till beslut från (KD).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut som stöddes av (V), (S) och (MP).

Reservation från (M):

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Moderaterna föreslog att äldrenämnden beslutar

- att avslå äldreförvaltningens förslag till beslut
- att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige och
- att därutöver anföra följande:

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Verksamheterna ska präglas av ordning och reda och yttersta fokus på att äldre ska få vård efter behov. Stadens omsorg ska ha Sveriges bästa valfrihet, där det egna inflytandet över insatser och

valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens byråkrati och detaljstyrning ska minska. Omsorgens medarbetare ska ha ökade möjligheter till kompetensutveckling och goda villkor. Det är Moderaternas utgångspunkter för Äldrenämndens verksamhetsplan 2016.

Moderaternas budgetförslag i kommunfullmäktige för 2016 kombinerar ett oförändrat skatteuttag och budgetbalans med prioritering av välfärdens verksamheter. Vår budget visar att det är fullt möjligt att krona för krona stärka välfärden i samma utsträckning som majoriteten och dessutom genomföra betydande riktade satsningar utan att höja skatten. Moderaterna tillför totalt 37 miljoner mer än majoriteten till Stockholms äldreomsorg, tillsammans med förslag för en förenklad och reformerad biståndsbedömning, förstärkta valmöjligheter för den enskilde samt skärpt vårdfokus. Detta står mot hittills 1,3 miljarder kr i skattehöjningar, återkommunaliseringar av fungerande verksamheter, och breda underskott kopplat till äldreomsorgen i stadens stadsdelar. Det behövs ett nytt politiskt ledarskap för att höja ambitionerna och prioritera stadens omsorg.

Äldre som vill bo kvar hemma ska ha hög valfrihet men också kunna känna sig trygga med sitt val. En väl fungerande hemtjänst är en förutsättning för att äldre ska kunna leva självständiga liv och stanna kvar i sina hem så länge de önskar. Hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, god arbetsmiljö för medarbetarna och valfrihet för den äldre. Det kräver långsiktiga spelregler för utförarna av hemtjänst i Stockholm, Den pågående Hemtjänstutredningen bör syfta till att ta fram kvalitetshöjande förslag och en bred politisk enighet, inte bli en fortsättning på den rödgrönrosa majoritetens tydliga ovilja mot fristående aktörer.

Stockholms äldreomsorg behöver mindre detaljstyrning och högre ambitioner i sitt arbete. Det arbete som pågår kring ramtider där äldre ska kunna påverka sina insatser är därför åt rätt håll. Moderaterna anser att Stockholms stad kan gå längre. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda om biståndsbedömningen kan delas upp i olika steg där ett första behovsbeslut tas, för att senare träffa särskilda äldrecoacher som hjälper till med individuella valmöjligheter. Enskild uppföljning är viktigt för att staden ska säkerställa att det enskilda vårdbehovet tillgodoses. Därför behöver äldrenämnden även se över biståndsbedömningen för att stärka arbetet kring individuell uppföljning.

Alla äldre ska ges likvärdiga förutsättningar att få sina individuella behov beaktade, oavsett var i staden de bor. För att säkerställa likställigheten i biståndsbedömningen överförs den från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden. Äldrenämnden ges också i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen utreda möjligheten att erbjuda vård i hemmet för äldre som behöver medicinsk hjälp men vill bo kvar hemma. Stockholms stad ska också hemställa hos regeringen om att utreda möjligheten för kommuner att anställa läkare inom äldreomsorgen. Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) samt medicinskt ansvariga för rehabilitering (MAR) ska kvarstå under äldrenämnden.

Det är viktigt att äldre alltid har möjlighet att välja mellan olika utförare och att lika villkor gäller oavsett huvudman. Valfrihet ska gälla inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet. Stadens uppföljning av verksamheter ska vara likvärdig oavsett driftform. Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt samtidigt som äldreomsorgen bör följas upp genom att i större utsträckning mäta nöjdheten hos den enskilde.

Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter. För att kunna nyttja rätten att välja krävs att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras behov. Stockholms stads webbplats ska vara så tillgänglig att det är enkelt för äldre och deras anhöriga att söka information om äldreomsorgen, hitta kvalitetsredovisningar och nyckeltal för olika verksamheter och jämföra alternativ med varandra.

För att förstärka insynen ytterligare bör staden ge möjlighet att ranka verksamheter utefter personliga preferenser som exempelvis uteaktiviteter och utbildad personal. Det ska vara möjligt för såväl äldre som för anhöriga att kunna betygsätta verksamheter. Samtliga stadens äldreboenden ska erbjuda boende tillgång till internet. Arbetet med digitalt hjälpmedel där utförarna enkelt kan sorteras utifrån en rad kriterier som är relevanta för den äldre i valsituationen ska fortsätta. Systemet stärker möjligheterna för stockholmarna och stadens medarbetare att söka fram en utförare utifrån olika preferenser. Detta blir också viktiga verktyg för stadens äldrecoacher, som ska ge individuell hjälp om vilka valmöjligheter som finns.

Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna, genom Äldre direkt, ta ett aktivt ansvar för att information kring valfriheten finns att tillgå, både i digital form samt muntligen och i tryck. Äldre
Utdragbestyrkande

direkts uppdrag ska utvidgas med ansvar att lotsa äldre som vill välja eller byta utförare av vårdinsats så att möjligheten till valfrihet verkligen kommer den äldre till del. Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Äldre direkt ska åter ha öppet på helger.

Höjd kvalitet inom äldreomsorgen och ökad möjlighet till vård i hemmet

Inom äldreomsorgen finns ett stort behov av utbildning och nämndens utbildningssatsningar ska fortsätta för att möta det växande behovet. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning och det ska vara enkelt att få kompetensutveckling inom fokusområden såsom missbruk, psykiatri och våld i nära relation. Under mandatperioden ska en långsiktig utbildningssatsning genomföras. I satsningen ingår även ett språklyft för att utveckla svenskkunskaperna hos anställda inom äldreomsorgen, som har svenska som andra språk. Det är angeläget att denna satsning genomförs för att ge ökad säkerhet inom omsorgen för att bland annat journalhanteringen ska bli korrekt utförd.

Nämnden ska verka för att hemtjänstpersonal utbildas i läkemedelshantering samt arbeta fram rutiner för översyn av mediciner. Staden ska verka för en ökad samverkan mellan hemtjänst och landstinget genom exempelvis möjlighet till frivillig läkarundersökning i hemmet samt fler och effektivare läkemedelsgenomgångar för de äldre. Staden ska också verka för möjligheten att äldre direkt kan vända sig till Stockholms geriatriska mottagningar istället för akutmottagningarna.

Äldrenämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen ta fram förslag på hur fler erfarna medarbetare inom välfärdssektorn kan uppmuntras att arbeta kvar längre. Äldrenämnden ska också aktivt verka för att minska det ofrivilliga deltidsarbetet. Det ska exempelvis vara möjligt att separera städning från hemtjänstens insatser. Det RUT-avdrag som idag gör det möjligt att få städning från annat håll än kommunen kan på så sätt bidra till att hemtjänstens medarbetare inte behöver städa utan kan fokusera på vård och omsorg av äldre.

Regional samverkan om vård- och omsorgscollege stärker kvaliteten och underlättar i framtiden att rekrytera unga personer med rätt utbildning till äldreomsorgen. Äldrenämnden bör i samverkan med vård- och omsorgscollege utveckla ledarskapsutbildningar som ska

ge möjlighet för studerande att gå tillsammans med en heltidstjänst för ökat lärande.

Vidare satsas på äldrevårdar i äldreomsorgen, där aspiranter vid jobbtorgen bereds utbildning och praktikplatser inom äldreomsorgen. Arbetet med detta ska fortsätta 2016. Äldrenämnden arbetar för att utveckla praktiksamordning för studenter.

Utevistelsegarantin ska ses över för att säkerställa möjligheterna för äldre i vård- och omsorgsboenden att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet. Ungdomsvårdar och den ideella sektorn kan vara en del i att uppfylla dessa mål. LSS-boende bör därmed ges möjlighet att förläggas i närheten till äldreboende. På så sätt kan de med till exempel utvecklingsstörning ges möjlighet att få sysselsättning genom att bidra till att äldre får stimulans socialt och fler aktiviteter.

Hemtjänsten har en viktig roll och den mångfald av utförare som stockholmarna kan välja mellan ska fortsatt bevaras. Samtidigt är det viktigt att fastställa en så hög kvalitet som möjligt. För en bättre kontinuitet inom hemtjänsten ska en utredning tillsättas om hur det kan införas en kontinuitetsbonus till avdelningar som levererar en hög kontinuitet. Det är också viktigt att erbjuda nyttoparkeringsstillstånd för hemtjänstpersonal. Genom att minska administrativ och byråkratisk börda kan hemtjänstpersonalens arbete underlättas.

Måltidsupplevelsen inom stadens boenden är viktig. Det är viktigt både fysiskt och psykosocialt hur och när måltiderna serveras. Äldrenämnden ska fortsätta att i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra särskilda insatser för att förbättra maten inom äldreomsorgen och för att kunna ansvara för att äldre får god och näringsriktig mat samt en lustfylld måltidsupplevelse. Den äldre ska ha möjlighet att påverka vad som ska serveras, och boendet ska tillgodose att så sker antingen i dialog i ett tidigt skede eller genom att den äldre kan välja maträtt direkt vid bordet.

En annan viktig faktor för ökad livskvalitet är att äldre ska få rätten att styra sina vardagsrutiner. Äldreboenden är de äldres hem och därför bör de i största utsträckning få möjlighet till eget inflytande även efter inflytt i stadens boenden.

En mångfald av boendeformer

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar. Äldre har olika önskemål. En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Likväl, vid make eller makas bortgång, kan en person som i vanliga fall klarar sig utmärkt på egen hand behöva särskild hjälp och stöd för att orka med vardagen. Stödet syftar till att hjälpa personen att återgå till ett liv och vardag liknande det som fanns innan bortgången.

Under de närmaste tio åren kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen och därmed ökar också behovet av olika former av vård- och omsorgsboende. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns, samtidigt är det centralt att i den pågående boendeutredningen se över hur förstärkt vårdfokus i samtliga boendeformer bäst säkerställs. Stockholms stad ska uppmuntra för lösningar som seniorboenden och kollektivboenden.”

Reservation från (L):

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Liberalerna föreslog att äldrenämnden beslutar

- att avslå förvaltningens förslag till beslut
- att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med nytt förslag på verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan sägs
- att anföra följande:

I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen.

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Äldreomsorgen präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt.

Att ha ett bra och anpassat boende är viktigt för ett hälsosamt åldrande. Alla ska ha möjlighet att bo kvar i sin bostad, men för dem som inte vill eller kan ska det finnas bra alternativ. Därför vill vi att äldre över 85 år ska ha rätt att flytta till servicehus.

I Liberalernas Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Vi liberaler försvarar äldres rätt att välja, medan majoriteten vill inskränka valfriheten.

Utdragbestyrkande

Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Undernäring bland äldre är en dold folksjukdom. Goda måltider som serveras under trivsamma former är en viktig del i att minska undernäringen.

Trygghet är en viktig frihetsfråga. Det lokala brottsförebyggande arbetet måste fortsatt vara prioriterat. Våld i nära relationer som drabbar äldre måste uppmärksammas mer.

Fördjupad valfrihet

Det är viktigt att äldre har möjlighet att välja mellan olika utförare och att lika villkor gäller oavsett huvudman. Valfrihet ska därför gälla inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamhet. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar.

Majoritetens ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av välfungerande upphandlad verksamhet ska avbrytas.

Verklig valfrihet förutsätter att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras behov. Övergången till ramtider inom hemtjänsten är bra, men ställer stora krav på ett flexibelt ledarskap. Stockholms stads webbplats ska vara så tillgänglig att det är enkelt för äldre och deras anhöriga att söka information om äldreomsorgen och jämföra alternativ med varandra.

Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genom Äldre direkt ta ett aktivt ansvar för att information kring valfriheten finns att tillgå, både i digital form samt muntligen och i tryck. Äldre direkts uppdrag ska utvidgas med ansvar att lotsa äldre som vill välja eller byta utförare av vårdinsats så att möjligheten till valfrihet verkligen kommer den äldre till del. Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur är viktigt för att främja trivsel och livskvalitet, samt bidrar till ett hälsosammare åldrande. Hembesök ska erbjudas personer över 80 år för att informera om vilka insatser och boendeformer staden erbjuder. Staden ska respektera de äldres

intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Att få möjlighet till utevistelser är en viktig del av god livskvalitet. Staden ska utveckla rätten till utevistelser utifrån utevistelsegarantin. Möjligheter till utevistelse ska vara en naturlig del i omvårdnaden av de äldre och kunna ske året runt för den som så önskar. Den enskildes önskemål och behov ska alltid respekteras.

Äldrenämnden ska utarbeta ett förslag på förenklad biståndsbedömning som enligt huvudregeln gör det möjligt för alla över en viss ålder som så önskar att beviljas ett minimiantal hemtjänsttimmar varje månad.

Äldrenämnden ska undersöka hur begränsningar av möjligheten till RUT-avdrag påverkar Stockholms äldre.

Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

Det är viktigt att underlätta för frivilligorganisationernas utveckling, inte minst för att kunna bryta många äldre människors ensamhet. Staden ska öka insatserna för att informera de äldre om frivilligorganisationernas verksamhet.

Inom äldreomsorgen finns ett stort behov av utbildning som måste mötas. Personalomsättningen gör att behovet av utbildningsinsatser är konstant. Nämndens utbildningssatsningar bör fortsätta under 2016 i samma omfattning som 2015. Stadens utbildningssatsningar bör även omfatta anställda hos privata utförare.

Antalet äldre som lider av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) kan förväntas öka. Det finns ett behov av utbildning inom PTSD för stadens personal, inte minst inom demensomsorgen.

Intentionen bakom det nya tidsregistreringssystemet i hemtjänsten är bra. Äldrenämnden bör fortsätta följa införandet av systemet och utvärdera om det går att genomföra förändringar som förbättrar flexibiliteten, ökar brukarnas möjligheter att påverka och gör systemet enklare att använda för personalen.

Fel- och övermedicinering av äldre är ett stort problem. 30 procent av akuta inläggningar av äldre på sjukhus beror på läkemedelsbiverkningar. Regelbundna läkemedelsgenomgångar ska göras årligen.

Kontinuitet är något som många brukare efterfrågar och som dessutom bidrar till höjd effektivitet. Att kunna känna igen den som hjälper till i ens bostad är en viktig trygghetsfaktor. Äldrenämnden bör ta fram kontinuitetsmått som redovisas i Jämför service och hemställa hos Socialstyrelsen att frågor om upplevelsen av kontinuitet tas med i brukarundersökningarna. Vikten av kontinuitet ska även skrivas in i utförarnas kvalitetsgarantier.

Teknik kan aldrig ersätta det mänskliga mötet, men kan frigöra tid från rutinartade arbetsuppgifter till mer givande möten. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt arbetar för att ta till vara de nya möjligheter som teknikutvecklingen skapar.

Bättre måltider

Undernäring bland äldre är ett utbrett samhällsproblem. Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att äldre får god och näringsriktig mat samt en lustfylld måltidsupplevelse. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider.

Äldre som har hemtjänst ska alltid kunna välja om man vill ha matlåda eller få hjälp med att laga mat i det egna köket. Äldrenämnden ska utbilda hemtjänstpersonal i hur man lagar aptitliga och näringsriktiga måltider. Det är viktigt att utbildningsinsatser erbjuds kontinuerligt. För att förbättra måltidsupplevelsen ska personal på vård- och omsorgsboenden uppmuntras att äta tillsammans med de äldre, exempelvis genom subventionerade måltider.

Servicehusens restauranger är viktiga mötesplatser, och ska därför värnas. De kan spela en viktig social roll även för äldre som inte bor på servicehus. Nämnden bör i samverkan med landstinget utreda förutsättningarna att köra servicebussar till servicehusen vid lunchtid för att underlätta för andra äldre att äta där.

Anhörigstöd

Om en anhörig drabbas av demenssjukdom är det mycket viktigt att få hjälp att förstå sjukdomen, dess förlopp, vilka nya krav som ställs på hur man bemöter personen och organiserar tillvaron för att den ska fungera samt att träffa andra anhöriga i samma situation. Äldrenämnden bör tillsammans med stadsdelsnämnderna återuppta arbetet med utbildning av anhöriga till dementa.

En mångfald av boendeformer

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar.

När vi blir gamla förändras våra behov på sätt som vi inte tidigare har kunnat förutse. Tidigare livsplaner förändras. Även om många stockholmare vill bo kvar hemma måste det finnas en mångfald av boendeformer för att hantera förändrade önskemål och behov.

Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Alla över 85 år som så önskar ska få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Nämnden ska ta fram förslag på ett valfrihetssystem för servicehus. Den äldreboendeutredning som majoriteten har tillsatt måste resultera i en ambition att bygga former av mellanboenden som är lättillgängliga för de äldre som behöver.

Att göra det möjligt för fler äldre som så behöver att få komma till ett tryggt och anpassat boende är inte bara en reform som förbättrar livskvaliteten för äldre stockholmare, utan också en viktig jämställdhetsreform eftersom det avlastar de anhöriga, oftast kvinnor, som tar hand om äldre.

På Liberalernas initiativ har en parboendegaranti införts, som gör det möjligt för de äldre par som så önskar att bo ihop. Många äldre har dock kanske mist sin livskamrat, men har dock en nära vän. Äldrenämnden ska därför utreda möjligheten att även låta nära vänner bo på samma eller närliggande boende.

Antalet äldre med annat modersmål än svenska ökar. En bra omsorg och ett bra åldrande förutsätter att man kan göra sig förstådd och delta i social samvaro. De intressentboenden som har startats har i många fall varit mycket populära. Äldrenämnden ska arbeta för att antalet intressentboenden ökar.

Trygghet

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Äldre är överrepresenterade i brandolyckor som skulle kunna undvikas med enkla åtgärder, utbildningar och

informationssatsningar. Samverkan med Storstockholms brandförsvaret fortsätter.

I övrigt hänvisar vi till Folkpartiet/Liberalernas budgetreservation.”

Reservation från (KD):

Tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Kristdemokraterna föreslog att äldrenämnden beslutar

- att avslå äldreförvaltningens förslag till beslut
- att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige och
- att därutöver anföra följande:

Underlätta valfriheten

Äldre människor har precis som yngre olika behov och önskemål. Därför är det viktigt att erbjuda en mångfald av utförare med olika inriktningar och metoder. Vi ser med stor oro på att den rödgrönrosa majoriteten successivt minskar valfriheten genom att av enkom ideologiska skäl återkommunalisera välfungerande äldreboenden.

Det som utmärker en kvalitativ, värdig och uppskattad äldreomsorg är inte om verksamheter bedrivs i kommunal eller privat regi. Det väsentliga är helt andra aspekter; ledarskapet, bemötandet - att bli lyssnad till - och personalsammansättningen. Att medborgarna kan välja bort verksamheter och tjänster som man inte är nöjd med är självfallet positivt. Alternativet, som majoriteten förespråkar, är att makten centreras till kommunpolitiker och att de avgör vad som är bäst för den enskilde.

Bostäder

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge tryggheten kan garanteras. Staden ska på olika sätt underlätta denna önskan och samtidigt erbjuda en mångfald av andra boendeanternativ då behovet uppstår. Kristdemokraterna anser att det behövs ett tydligare stadsövergripande grepp om bostäder för äldre, såväl inom det ordinarie bostadsbeståndet som inom äldreboenden. Det är viktigt att informera om vad olika boendeformerna innebär i Stockholms stad. Det är nödvändigt med långsiktighet och framförhållning i planeringen. Äldre är ingen homogen grupp, men i den finns även de

mest sköra äldre. Arbetet med ett stadsövergripande grepp bör därför bli både en inventering och en färdplan.

Från och med år 2020, då den stora fyrtiotalsgenerationen börjar komma upp i 80-årsåldern, förväntas efterfrågan på olika bostäder för äldre årligen stiga. Det är därför en gemensam uppgift för stadens alla berörda nämnder och styrelser att redan idag börja planera för att på ett effektivt och samtidigt lyhört och kundanpassat sätt kunna möta denna efterfrågan.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet. En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar.

Kristdemokraterna vill att alla som är över 85 år, upplever oro, otrygghet eller ensamhet och som så önskar ska ha rätt till äldreboende. För att snabbare kunna leva upp till garantin avsätter vi ytterligare 25 miljoner kronor i vår budget för ändamålet.

Vid planeringen av äldreboendeanternativ ska beaktas att ett stigande antal personer med psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar idag blir allt äldre. Staden behöver ta höjd för detta faktum.

Informationen om stadens boenden med särskild profil ska förstärkas.

Hemsjukvård

Det har påbörjats ett arbete med inriktningen att Stockholms läns kommuner ska ta över och skatteväxla hemsjukvården. Det övergripande målet är att uppnå en god, trygg och säker vård samt en effektiv användning av samhällets resurser. En förutsättning för överförandet av hemsjukvård till kommunerna är att samtliga kommuner inom länet är överens med varandra och med Stockholms läns landsting om gränsdragning och ekonomisk skatteväxling. Kristdemokraterna vill att hemsjukvården kommunaliseras och välkomnar ett fortsatt arbete för att åstadkomma detta.

Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

Alliansen har under de senaste två mandatperioderna arbetat i flera steg för att alla aktörer – såväl i privat som i offentlig regi – ska ha verksamheter av hög kvalitet. Vi har genomfört särskilda demenssatsningar för både personal, äldre demenssjuka liksom stöd till deras anhöriga. Vi har infört öppna jämförelser, ökad tillsyn, skärpta kvalitetskrav, omvårdnadslyftet inom äldreomsorgen och stärkt upphandlingskompetensen. I Stockholms stad har vi också infört en central kvalitetsinspektion som granskar och följer upp stadens äldreomsorg. Arbetet med att ständigt utveckla kvaliteten inom äldreomsorgen ska fortgå.

Äldreombudsmannen har en viktig uppgift att bevaka äldres rättigheter och vid behov initiera förbättringar i äldreomsorgen.

Utbildning

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Därtill är det viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen.

Samtliga medarbetare i Stockholms stad som i sitt arbete kommer i kontakt med demenssjuka eller anhöriga till dem ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC. Arbetet med demensteam inom hemtjänsten ska fortsätta. Det är viktigt att även yngre personer med demenssjukdom omfattas av denna satsning.

Kunskap om demenssjukdom ska stärkas även på stadens demensboenden. En målsättning bör vara att spetskompetens som vårdare och handledare inom demensvård ska finnas på alla demensboenden. Rollen som handledare innefattar att sprida kunskap om demenssjukas behov både till närstående och till kollegor.

Brukarundersökningar

Stockholms stad genomför årligen brukarundersökningar där synpunkter på bland annat insatsernas kvalitet efterfrågas. Undersökningarna används också för att följa upp målen för verksamheten. Resultaten är ett viktigt verktyg för staden i det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

Hemtjänst

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma. Stockholms stad ska införa en förenklad biståndsbedömning så att fler äldre som är i behov av hemtjänst ska få det. Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med.

Den enskilde har rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid. Stadens riktlinjer för biståndsbedömning ska stärka den enskildes inflytande och innebära att äldre kan påverka hemtjänstinsatsen och omdisponera denna inom ramen för det beviljade biståndsbeslutet.

För att höja kvaliteten inom hemtjänsten avsätter Kristdemokraterna ytterligare 26 mnkr till att höja hemtjänstpengen.

Rehabilitering

För att ge äldre möjlighet till bättre hälsa och ett så självständigt liv som möjligt är det prioriterat att satsa på rehabilitering. Enkel styrketräning, gymnastik och promenader exempelvis viktiga förebyggande insatser. Även äldre med demens och boende på särskilt boende har behov av rehabiliterande insatser och ett rehabiliterande förhållningssätt hos personalen. Studier har visat att äldre personer med funktionsnedsättningar påtagligt kan förbättra sin muskelstyrka, balans- och gångförmåga med hjälp av specifik fysisk träning, dvs. planerad, strukturerad och repetitiv fysisk träning som syftar till att förbättra eller behålla den fysiska funktionsförmågan. Kommunen har ett rehabiliteringsansvar (18 b § HSL) och hemtjänsten och de sociala insatserna ska genomföras av ett rehabiliterande synsätt. Rehabilitering kräver initialt mer tid men tiden minskas allt eftersom rehabiliteringen framskrider.

Äldre direkt

Information om stadsdelsnämndernas aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Kristdemokraterna anser att Äldre direkt ska vara öppet på helger och vi avsätter därför i vår budget två miljoner för ändamålet. Tjänsten är viktig för många äldres trygghet och ett sätt för staden att öka servicen.

Ökad livskvalitet och en värdig vardag

Samtliga omsorgstagare ska ha en uppdaterad individuell genomförandeplan där även individuella såväl som sociala och andra aktiviteter ingår. Personalen måste vara införstådd med och ha kunskap om syftet med dokumentation och vilka uppgifter som ska dokumenteras enligt socialtjänstlagen. Alla äldre ska ha möjlighet att delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur och sociala aktiviteter är viktiga delar för att främja trivsel och hälsa. Kristdemokraterna vill därför genomföra en satsning på 10 miljoner kronor för fler sociala och kulturella aktiviteter på äldreboenden.

Alla stadsdelar ska erbjuda de äldre i vård- och omsorgsboenden möjlighet att vistas utomhus.

Ungdomsbesök i äldreomsorgen innebär ökad trivsel för äldre och ger unga en inblick i vård- och omsorgsyrket, vilket är positivt för framtida rekrytering.

Ett närvarande ledarskap med inte alltför många underställda är viktigt för att verksamheterna ska hålla en god kvalitet.

Näringsrik och god mat

Utdragbestyrkande

Måltidsupplevelsen inom stadens boenden är viktig. Maten ska vara god och näringsrik och måltidsupplevelsen lustfylld. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka vad som serveras. Det är viktigt att använda den kunskap och dokumentation som redan finns inom staden vad gäller betydelsen av en näringsriktig och god mat inom äldreomsorgen. Kristdemokraterna avsätter därför 5 miljoner kronor i sin budget för ett matlyft inom äldreomsorgen.

Anhörigstöd

Anhöriga som vårdar äldre i hemmet gör en viktig insats. Staden ska även i fortsättningen erbjuda ett varierat och flexibelt utbud av stöd och hjälpinsatser till de som vårdar anhöriga och närstående. De som vårdar sina anhöriga i hemmet ska också kunna erbjudas avlastning i form av korttidsboenden. Tillgång ska finnas till anhörigkonsulenter och stödplaner och korttidsvård.

Stockholms stads program för stöd till anhöriga ligger till grund för arbetet med anhörigstöd. De insatser som idag utförs för att stötta anhöriga ska fortsätta att utvecklas och utökas med uppsökande verksamhet. Satsningarna på anhörigdag och anhörigombudsutbildning ska fortgå.

Dagverksamhet

Dagverksamhet är ett viktigt stöd och en välkommen stimulans till äldre som bor hemma. Verksamhetens aktiviteter ska ge en meningsfull dag och motverka ensamhet och isolering. För den som vårdar en närstående i hemmet kan dagverksamhet vara ett viktigt stöd i form av avlastning.

Kristdemokraterna höjer pengarna till dagverksamhet med ytterligare 1,3 miljoner kronor.

Trygghet

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.”

§ 8 Fördelning av verksamhetsbidrag och lokalbidrag till ideella organisationer 2016

Dnr 340-645/2015

Ersättaren Else-Marie Bjellqvist (S) anmäler jäv och lämnar sammanträdesrummet. Ärendet behandlas och beslutet fattas i hennes frånvaro.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och beslutar enligt följande:

1. Afrosvenskarna i Stockholm, ASR, org.nr. 802401-9898, beviljas 15 988 kr i verksamhetsbidrag, 57 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 10 215 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
2. Bosniska pensionärsföreningen Behar, org.nr. 802400-9297, beviljas 40 613 kr i verksamhetsbidrag, 140 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 29 900 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
3. Casa Chile – Svensk Chilenska Vänskapsförbundet, org.nr. 802402-5960, beviljas 91 105 kr i verksamhetsbidrag, 191 472 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 74 693 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
4. Eläkeläisten Päiväkeskus Sisu Kartano, org.nr. 802474-0873, beviljas 5 517 kr i verksamhetsbidrag, 264 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 867 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
5. Estniska Pensionärsföreningen, org.nr. 802487-4664, beviljas 6 400 kr i verksamhetsbidrag för verksamhetsåret 2016.
6. Filadelfiaförsamlingen i Stockholm, org.nr. 802000-8713, beviljas 87 876 kr i verksamhetsbidrag och därutöver beviljas 211 176 kr i lokalbidrag för verksamhetsåret 2016.
7. Finska Föreningen i Stockholm Ikinuoret, org.nr. 802412-4896, beviljas 1 740 kr i verksamhetsbidrag och därutöver beviljas 55 300 kr i lokalbidrag för verksamhetsåret 2016.

8. Frälsningsarmén, org.nr. 802006-1688 (Elisabetgården), beviljas 136 186 kr i verksamhetsbidrag, 202 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 3 093 till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
9. Föreningen Södergården, org.nr. 802008-0688, beviljas 94 195 kr i verksamhetsbidrag, 441 448 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 19 497 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
10. Föreningen Timmermansgården, org.nr. 802005-9252, beviljas 106 383 kr i verksamhetsbidrag, 312 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 16 800 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
11. Gemenskap och Glädje, org.nr. 802437-6512, beviljas 41 344 kr i verksamhetsbidrag för verksamhetsåret 2016.
12. Grekiska Kapi-Föreningen, org.nr. 802017-7054, beviljas 36 605 kr i verksamhetsbidrag och därutöver beviljas 14 000 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
13. Iranska Pensionärs- och Äldreföreningen i Stockholm, org.nr. 802411-5662, beviljas 125 434 kr i verksamhetsbidrag, 145 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 135 333 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
14. Judiska församlingen i Stockholm, org.nr. 252002-8982, beviljas 254 405 kr i verksamhetsbidrag, 55 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 99 667 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
15. Kongoföreningen i Stockholm, org.nr. 802402-3882, beviljas 59 086 kr i verksamhetsbidrag, 72 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 31 267 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
16. Kurdiska Centret för Äldre och Handikappade, org.nr. 802405-9936, beviljas 148 540 kr i verksamhetsbidrag, 348 432 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 146 300 till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.

17. Lettiska Pensionärsföreningen, org.nr. 802406-5628, beviljas 3 183 kr i verksamhetsbidrag, 3 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 2 400 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
18. Mäster Olofsgården, org.nr. 802008-0730, beviljas 28 293 kr i verksamhetsbidrag, 35 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 4 000 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
19. Nätverk för Afrikanska Föreningar i Vantör, NAV, org.nr. 802421-7930, beviljas 71 531 kr i verksamhetsbidrag, 65 500 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 12 185 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
20. Polska Seniorklubben, org.nr. 802407-8688, beviljas 122 171 kr i verksamhetsbidrag, 160 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 22 280 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
21. Polsk-Svenska Seniorcentret, org.nr. 802461-5588, beviljas 185 863 kr i verksamhetsbidrag, 90 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 55 067 till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
22. PRO:s Dagfolkhögskolas Vänförening, org.nr. 802015-9193. Avslag.
Ansökan om verksamhetsbidrag avslås helt med motiveringen att föreningen vänder sig till utvalda personer som gått eller går på folkhögskolan och är därigenom inte öppen för alla äldre boende inom Stockholms stad.
23. Seniorklubben Doina, org.nr. 802413-4416, beviljas 36 781 kr i verksamhetsbidrag, 64 356 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 16 813 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
24. Silver Kai, org.nr. 802432-5352, beviljas 15 590 kr i lokalbidrag, 97 226 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 11 347 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.

25. Sveriges Pensionärers Riksförbund, SPRF Avd 13 i Stockholm, org.nr. 802008-2759, beviljas 18 862 kr i verksamhetsbidrag och därutöver beviljas 41 000 kr i lokalbidrag för verksamhetsåret 2016.
26. Syriska Föreningen i Stockholm, org.nr. 802015-6793, beviljas 292 872 kr i verksamhetsbidrag, 285 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 39 000 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
27. Ungerska Seniorklubben, org.nr. 802410-7230, beviljas 24 799 kr i verksamhetsbidrag, 119 736 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 13 808 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
28. Ersta Diakoni, org.nr. 802000-6717, beviljas 443 760 kr till verksamheten Alzheimers café, en mötesplats för personer som har någon form av demenssjukdom och för deras anhöriga, för verksamhetsåret 2016.
29. Frivillig Väntjänst, org.nr. 802001-0974, beviljas 668 000 kr i verksamhetsbidrag, 88 500 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 16 400 kr till övriga lokalkostnader, till deras arbete med att förmedla volontärer till olika former av stödjande och kontaktskapande insatser för äldre, för verksamhetsåret 2016.
30. Mind, org.nr. 802002-7291 beviljas 440 000 kr till drift av äldretelefonen, 50 000 kr i lokalbidrag och därutöver beviljas 24 000 kr till övriga lokalkostnader för verksamhetsåret 2016.
31. Sociala Missionen, org.nr. 802003-178, beviljas 360 800 kr i verksamhetsbidrag och därutöver beviljas 49 000 kr i lokalbidrag för sitt arbete med de mest utsatta äldre för verksamhetsåret 2016.
32. Äldrekontakt, org.nr. 802443-2364, beviljas 304 000 kr till uppbyggnad av fler fikagrupper för äldre, för verksamhetsåret 2016.
33. PRO Samorganisation, org.nr. 802007-0911, beviljas 935 250 kr i bidrag enligt schablon, för verksamhetsåret 2016.

34. SPF Seniorerna Stockholms distrikt, org.nr. 802006-7537, beviljas 807 250 kr i bidrag enligt schablon för verksamhetsåret 2016.

35. Stockholm-Gotland RPG-distrikt, org.nr. 802415-6112, beviljas 47 500 kr i bidrag enligt schablon för verksamhetsåret 2016.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-30.

Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till ideella organisationer som bedriver stadsövergripande ideellt arbete för äldre. Äldrenämnden kan också i vissa fall bevilja bidrag till lokalkostnader. Med lokalkostnader avses hyra och fasta utgifter för lokalen.

Äldrenämnden har avsatt 10 500 000 kr att fördela till ideella organisationer som verksamhetsbidrag och lokalbidrag 2016. Nytt för i år är att schablonen för Paraplyorganisationer höjts från 40 kr till 50 kr per medlem som är boende inom Stockholms stad. Nytt för i år är också att organisationer som ansöker om bidrag till lokalhyra kan beviljas bidrag till hela hyran, mot tidigare 80 procent av hyran. Organisationerna har också fått möjlighet att ansöka om bidrag till fasta lokalkostnader (el, försäkring mm) och förbrukningsvaror (hygienartiklar mm). Detta för att kunna särskilja bidrag som går direkt till aktiviteter för medlemmarna och övriga kostnader som organisationer med lokaler har (enligt Riktlinjer för bidragsgivning för ideella organisationer, dnr 731-205/2015). I förvaltningens förslag till beslut redovisas fasta lokalkostnader och förbrukningsvaror som ”övriga lokalkostnader”.

En del organisationer har ansökt om verksamhetsbidrag till aktiviteter som inte är bidragsberättigade, exempelvis resor med övernattning, flera buss- och/eller båtresor, inreda kulturrum, bibliotek och gym. Beviljat bidrag till aktiviteterna har då reducerats i relation till de upptagna kostnaderna.

Förvaltningen föreslog nämnden att avslå ansökan från en organisation då organisationen inte uppfyller de krav på organisationer som ställs enligt pkt 5 Riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer. Totalt har 35 organisationer ansökt om
Utdragbestyrkande

verksamhetsbidrag för 11 256 506 kr och 26 av dessa organisationer har också ansökt om bidrag till lokalhyran för 3 643 146 kr.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M) och (KD):

”Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till ideella organisationer som bedriver stadsövergripande ideellt arbete för äldre. Bidraget är ett sätt att uppmuntra dessa organisationer i sina kontaktskapande och stödjande aktiviteter för äldre. I vissa fall kan äldrenämnden bevilja bidrag till lokalkostnader. Syftet med bidragsgivningen och kraven på de sökande organisationerna finns fastställda i Stockholms stads Riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer.

Vi kan konstatera att äldreförvaltningen har gjort ett gott arbete i den föreliggande fördelningen av verksamhetsbidrag och lokalbidrag till ideella organisationer för år 2016.

Vi skulle dock gärna se att äldreförvaltningen kompletterar ärendet med en översikt där de av organisationerna sökta bidragen samt de faktiskt beviljade bidragen (uppdelade i verksamhetsbidrag, lokalbidrag samt övriga lokalkostnader) redovisas för åren 2014, 2015 och 2016. Kompletteringen ska redovisas på nämnden i januari 2016.”

Särskilt uttalande från (L):

”De verksamheter staden stödjer ska vara öppna för alla äldre. Äldreförvaltningen bör ta fram en plan för hur information om de aktiviteter som bedrivs av föreningar som får stöd av staden ska spridas till intresserade. De äldre som inte normalt deltar i det traditionella föreningslivet eller nås av deras kanaler är kanske de som har störst behov av att kunna bryta isoleringen och träffa andra.

Liberalerna vill också betona vikten av att verksamheter anordnas på sommaren.”

Efter att äldrenämnden har tagit beslut i ärendet återvänder ersättaren Else-Marie Bjellqvist (S) till sammanträdesrum och deltar i behandling av de återstående paragraferna.

§ 9 Remiss om Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS dnr 170-435/2015

Dnr 150-555/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen ”Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

I samband med kommunfullmäktiges beslut om budget för år 2015, gavs kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma i särskilt ärende med förslag på ytterligare avtalsområden där servicenämnden bör överta ansvaret för upphandling.

Stadsledningskontoret tog fram ett förslag på ett ökat antal avtalsområden där centralupphandling bör vara normalt tillvägagångssätt, där varor eller tjänster inte bedöms som specifika för en verksamhet inom en särskild nämnd. Föreslagna avtalsområdena berör många eller samtliga nämnder och gör att vinsterna med centralt upphandlade ramavtal ska kunna uppnås. Centralupphandling innebär att beslutet blir tvingande för stadens nämnder. Stadsledningskontorets föreslår att servicenämnden, genom avtal med kommunstyrelsen, ska ges ansvaret för att upphandla och förvalta ramavtal för de föreslagna avtalsområdena.

Äldreförvaltningen ser positivt på förslaget. Ett utökat ansvar för serviceförvaltningen bör leda en till minskad arbetsbörda för staden som helhet, ett minskat antal felaktigheter i upphandlingsprocesserna på stadens alla förvaltningar samt bör ge ekonomiska vinster genom de stora volymer som görs genom centralupphandling. Förslaget kan ses som en viss centralisering av upphandlingsansvaret och är i linje med de synpunkter förvaltningen lade fram i maj månad i samband med utredningen ”Översyn av Stockholms stads organisation för upphandling och inköp” som initierades av stadsdirektören.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M) och (KD):

”I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell för ökad trygghet och rättssäkerhet på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska präglade alla stadens upphandlingar.

Vi ställer oss undrande inför det faktum att kontrollen av att villkoren efterlevs enligt vita-jobbmodellen ska ske av de fackliga organisationerna, som därmed i Stockholms stads namn går in till företag för att genomföra en myndighetsutövning; att kontrollera företagen och därmed ges tillgång till företagets bokföring, löne- och personallistor.

Vi ställer oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Vi är av åsikten att det är viktigt att de krav staden ställer vid upphandlingar är av sådan karaktär att de inte omöjliggör för mindre företag att delta.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrیدا konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen.”

§ 10 Remiss om Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS dnr 170-850/2015

Dnr 150-633/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen ”Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet”.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-24.

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad och därmed revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet. Vidare framgår det av budget för 2015 att kommunstyrelsen fått i uppdrag att skärpa nuvarande antidiskrimineringsklausul.

Kommunfullmäktige har också i budget för 2015 angett att staden, så långt lagstiftningen medger, ska ställa krav på meddelarfrihet för personal inom välfärdssektorn. Tillämpning av nuvarande klausul rekommenderas endast när staden upphandlar vård- och omsorgs-entreprenader. Kommunstyrelsen föreslår att användningsområdet för klausulen utvidgas till att omfatta samtliga entreprenadupphandlingar som avser drift av verksamhet inom socialtjänsten.

Äldreförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de flesta av kommunstyrelsens förslag i programmet samt förändringarna beträffande klausulerna om antidiskriminering och meddelarfrihet. Dock anser förvaltningen att vissa krav beträffande arbetsmiljö, mänskliga rättigheter samt miljö- och klimatmål kan vara svåra att följa upp utan att ytterligare resurser tillförs den uppföljande verksamheten. Samma sak gäller en del av kraven i antidiskrimineringsklausulen.

Förvaltningen anser också att det är av stor vikt att det framgår av tillämpningsanvisningarna hur avvägningar mellan kommunfullmäktiges inriktningsmål ska göras.

Enligt förvaltningens mening kommer förslaget gällande kommunikationsplan vid upphandlingar att medföra ett behov av ytterligare resurser till stadens upphandlande myndigheter.

Förvaltningen kan konstatera att Internationella arbetsorganisationens, ILO:s, åtta konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet inte är relevanta för äldreomsorgens del, eftersom de upphandlingar görs inom nyssnämnda område gäller tjänster som utförs i Sverige.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V), ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut.

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) konstaterar att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (V), (S) och (MP), ett gemensamt förslag till beslut från (M) och (KD) och ett eget förslag till beslut från (L).

Ordföranden ställer förslagen till beslut mot varandra och finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut som stöddes av (V), (S) och (MP).

Reservation från (M) och (KD):

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt gemensamma förslag till beslut enligt följande:

”Vi föreslog att äldreomsorgens nämnden beslutar

- att avslå förvaltningens förslag till beslut.
- att därutöver anföra följande:

Kommunstyrelsen har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp för Stockholms stad samt att revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska präglade alla stadens upphandlingar.

Däremot ställer vi oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Stadsdelsförvaltningen påpekar i sitt tjänsteutlåtande att EU-rätt inte ger utrymme att ställa krav på att en leverantör har kollektivavtal.

Vi noterar att stadsdelsförvaltningen, liksom stadsledningskontoret, flaggar för tveksamheter och komplikationer gällande förslaget till program för upphandling och inköp. Att programmet riskerar att stå i konflikt med krav på kvalitet och kostnadseffektivitet. Att programmet riskerar att direkt eller indirekt reglera leverantörers övriga verksamhet, vilket kan resultera i upphandlingsfel och påföljande överklagandeprocesser.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrider konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Den rödgrönrosa majoriteten tar dessvärre med detta ärende ett stort steg bort från den grundläggande tanken med lagen om offentlig upphandling. Istället slår de in på en väg som riskerar att leda till ett läge där Stockholms stads upphandlingar snedvridits till något som används för att uppnå politiska ändamål. Det är djupt oroväckande och beklagligt.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen. Vi ställer oss därför avvisande till programmets förslag.”

Reservation från (L):

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

”Liberalerna föreslog att äldrenämnden beslutar

- att rekommendera kommunstyrelsen att delvis avslå stadsledningskontorets förslag
- att därutöver anföra följande:

Hur staden som stor offentlig aktör agerar som upphandlare har en betydande påverkan på näringslivet i Stockholm. Därför är det oroande att majoriteten i föreliggande ärende öppnar för beslut som kommer innebära en stor osäkerhet för stadens leverantörer och riskerar att utesluta mindre aktörer.

Upphandlingar inom Stockholms stad är av stor betydelse såväl för stockholmarna som för de berörda näringsidkarna som levererar tjänster och varor åt staden. Det är ett juridiskt grannliga område som måste hanteras med professionalitet och nogsamhet av samtliga parter och inte göras till föremål för politiska experiment.

Majoritetens förslag till upphandlingsprogram innehåller dock en hel del betänkligheter och oklarheter. Exempelvis flaggar en del av stadens förvaltningar, men även stadsledningskontoret, för att intentionen att staden genom upphandling ska verka för att personer utanför arbetsmarknaden kommer i sysselsättning riskerar att stå i konflikt med kraven på kvalitet och kostnadseffektivitet. Vidare riskerar programmet leda till att krav ställs som direkt eller indirekt reglerar leverantörers övriga verksamheter, vilket i så fall skulle leda till upphandlingsfel och påföljande överklagandeprocesser.

Det finns också många oklarheter kring hur programmet är förenligt med förslag och upphandlingskriterier som vänstermajoriteten tidigare har yrkat på i upphandlingsärenden. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande hänvisar till den så kallade vita jobb-modellen men det framgår inte exakt vad som menas med modellen och därför inte i vilken mån den är förenlig med programmet. Tjänsteutlåtandet måste dessutom tolkas som att frågan om hur avtalsvillkoren ska följas upp regleras i tillämpningsanvisningarna. Med tanke på frågans politiska vikt hade det varit önskvärt att avtalsuppföljningen hade reglerats i programmet.

Samma osäkerhet som rör vita jobb-modellens förenlighet med programmet gäller också för förslag om strikt ansvar för underleverantörer och krav på att entreprenörer ska följa stadens personalpolicy.

Det som dock är mest oroande är att programmet som helhet kommer att göra det krångligare och dyrare för företag att alls delta i stadens upphandlingar.

Redan idag uppger många företag att det är svårt att delta i offentliga upphandlingar, bland annat på grund av det tar för lång tid och är för krångligt. Särskilt är detta sant för små företag. Enligt Företagarna deltar därför enbart ca 25 procent av småföretagen idag i offentliga upphandlingar. Att stadsledningskontoret anser ”att mindre företag och idéburen sektors deltagande i upphandlingar inte alltid kan underlättas/främjas utan att detta är en av flera avvägningar som ska göras i en upphandlingsstrategi” skickar en oroväckande signal om att detta inte är ett prioriterat område för majoriteten.

För oss liberaler är det viktigt att de krav som ställs i varje enskild upphandling inte är irrelevanta eller gå längre än vad som behövs för att uppnå syftet med upphandlingen. Krav som försvårar eller rent av omöjliggör deltagande för många företag är enbart till en stor nackdel för staden. Det riskerar att leda till färre anbud, sämre konkurrens och mindre mångfald. Det är inget som gynnar vare sig stockholmarna, staden eller företagen. Tyvärr riskerar detta program att gå just i den riktningen, genom att förslaget kommer göra det ännu svårare för framför allt de mindre företagen att delta i stadens upphandlingar, när kraven bara blir fler och upphandlingarna mer komplicerade.

Stockholms stad ska alltid motverka fusk, svartjobb och ekonomiska oegentligheter, samt säkerställa anständiga arbetsvillkor för medarbetare hos leverantörer som staden anlitar. Seriösa aktörer får
Utdragbestyrkande

aldrig missgynnas för att de tar sitt arbetsgivaransvar på fullaste allvar. Uppgiften att kontrollera att våra avtal följs är så viktig att den ska utföras av stadens egna tjänstemän eller utav av staden anlitade oberoende organ. Rättssäkra arbetsförhållanden, transparenta upphandlingsmodeller och konkurrens på lika villkor ska präglade upphandlingar i Stockholms stad. Men upphandlingsprogrammet får inte utformas så att seriösa aktörer utestängs genom att upphandlingarna blir allt för krångliga och resurskrävande.”

§ 11 Remiss om Motion 2015:51 av Maria Danielsson (SD) om äldre och förskola

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS dnr 106-1149/2015

Dnr 150-392/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av Motion 2015:51 av Maria Danielsson (SD) om äldre och förskolan.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Maria Danielsson (SD) att äldrenämnden, liksom övriga berörda nämnder, ges i uppdrag att utreda möjligheterna att inrätta, i en första försöksverksamhet, en kombinerad förskola med äldreboende i samverkan med ENIL (European Network for Intergenerational Learning).

Äldreförvaltningen ser positivt på utveckling av verksamheter där man mera systematiskt kan prova olika former av lärande mellan generationer. Samlokalisering och samutnyttjande av platser, ytor och funktioner är ett viktigt inslag i samhällsplaneringen. Möten mellan människor inom olika verksamheter och mellan generationer skapar förutsättningarna för att öka tryggheten och ansvarskänsla för platsen.

Ett konkret exempel är samlokalisering av äldreboende och förskola, vilket har skett i flera kommuner runt om i landet och även i Stockholm. Det är dock viktigt att båda verksamheternas behov vägs in. Till exempel måste utemiljön anpassas för både barn och äldre, det ska finnas möjligheter till gemensamma möten med också till avskildhet för äldre som inte vill eller orkar ha kontakt med barn. På flera äldreboenden inom staden sker besök av barn från förskola för exempelvis luciatåg.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 12 Prioriteringsområden för statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016

Dnr 340-663/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden fastställer prioriteringsområden för stimulansmedel medel för ökad bemanning inom äldreomsorgen i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

Under förutsättning att riksdagen fattar beslut i budget 2016 om en fortsättning av stimulansmedel för ökad bemanning i den omfattning som tidigare föreslagits, förväntas Stockholms stad kunna rekquirera stimulansmedel motsvarande cirka 175 mnkr för år 2016. En viktig målsättning för staden är att deltidsanställda erbjuds utökad sysselsättningsgrad.

Vid fördelningen av stimulansmedel hösten 2015 fastställdes inga särskilda prioriteringsområden, främst på grund av den begränsade handläggningstiden. Satsningar på deltidsanställda som erbjuds ökad sysselsättningsgrad ska prioriteras. Med utgångspunkt från förslag på prioriteringsområden, bl.a. från stadsdelsförvaltningarna, föreslår äldreförvaltningen att cirka 17 mnkr av medlen reserveras för särskilda satsningar enligt nedan:

- Dietister inom särskilda boendeformer:
6 dietister - cirka 3 mnkr
- Tryggt mottagande i hemmet:
i samverkan med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen upprättas två team som ska bidra till en trygg och hållbar hemgång efter sjukhusvistelse för den enskilde, cirka 10 mnkr
- Äldre med psykisk ohälsa:
en mötesplats/träffpunkt tillskapas och hemtjänstteam utvecklas för äldre personer med psykiska funktionshinder / psykisk ohälsa. Tillskapande av 2 hemtjänstteam som stöd för personer med psykisk ohälsa, cirka 4 mnkr.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (KD):

”Äldrenämnden föreslås i detta ärende fatta beslut om prioriteringsområden för stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016.

Förvaltningen föreslår i sitt tjänsteutlåtande att medel reserveras för särskilda satsningar på följande:

- Dietister inom särskilda boendeformer
- Tryggt mottagande i hemmet, en trygg och hållbar hemgång för den enskilde
- En träffpunkt för äldre med psykisk ohälsa/funktionsnedsättning

Vi anser att prioriteringsområdena är bra. Dietistkompetens är en viktig och angelägen tillgång inom äldreomsorgen. Vi vill dock att förvaltningen kompletterar informationen i tjänsteutlåtandet med hur den tänker säkerställa att även privata utförare av äldreomsorg kommer att få tillgång till denna dietistkompetens.

Likaså tycker vi att satsningen på en trygg och hållbar hemgång för den enskilde är ett lovvärt initiativ. Upprättandet av ett team per stadsdel - bestående av fyra undersköterskor - för att hjälpa den äldre med de många kontakter som ofta behöver tas efter hemkomst är en intressant väg att gå.

Det är viktigt att förvaltningen uppmärksammat äldre med psykisk ohälsa och tagit med en satsning på dessa sköra äldre som tredje prioritering. Både satsningen på två specialteam inom hemtjänsten och satsningen på speciella mötesplatser/aktivitetscentra anser vi är bra.

Vi anser det vara självklart att upphandlingen av dessa specialteam sker enligt LOV, så att även privata aktörer har möjlighet att kunna bidra med denna specialkompetens.”

§ 13 Låglönesatsning år 2015 för utförare inom äldreomsorg i privat regi

Dnr 340-672/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och fastställer fördelning av bidrag motsvarande 458 805 kr avseende låglönesatsning 2015.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-20.

I budget för 2015 har beslut fattats om att en jämställdhets- och låglönesatsning motsvarande 70 mnkr ska göras i kvinnodominerade yrkesområden. Av dessa har 35 mnkr utbetalats till låglönegrupper inom stadens egenregiverksamheter.

Utbildningsnämnden och äldrenämnden tilldelas övriga medel för hantering av ersättning som ska utgå till privata utförare.

Äldrenämnden har från stadsledningskontoret tilldelats 7,3 mnkr. Medlen avser låglönesatsningen för 2015. Ansökningar motsvarande totalt 561 372 kr har inkommit. Av dessa föreslås 458 805 kr beviljas. Ansökningar om 102 567 kr föreslås avslås då de angivna kriterierna för låg lön inte uppfyllts.

Utifrån lagstiftningens utformning gällande *Lag om offentlig upphandling* (LOU) undantas de verksamheter som omfattas av denna. Fr.o.m. 2016 kompenseras låglönesatsningen genom en generell schablonhöjning.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 14 Samverkan mellan äldreförvaltningen och Karolinska Institutet (KI) avseende innovativ vård och omsorg

Dnr 720-661/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner överenskommelsen med Karolinska Institutet om samverkan avseende innovativ vård och omsorg i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande med bilagor och uppdrar åt förvaltningschefen Ann-Christine Hansson att underteckna överenskommelsen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-02.

Sedan 2017 samverkar äldreförvaltningen med Karolinska Institutet (KI) kring bl.a. utvecklingsfrågor i äldreomsorgen. Sedan 2012 arbetar äldreförvaltningen med att utveckla äldreomsorgen i Stockholms stad enligt stadens värdegrund och värdighetsgarantier. Ett fortsatt arbete inom det palliativa området är därmed önskvärt. Äldreförvaltningen har genom en viljeyttring utlovat att medverka till resurser för en professur i innovativ vård och omsorg. Under 2013 beslutade Investor AB att donera 10 mnkr till Karolinska Institutet för att inrätta en sådan professur med fokus på palliativ vård och omsorg. I samråd med KI har äldreförvaltningen tagit fram ett förslag till överenskommelse om hur samverkan kan ske för att nyttja avsatta resurser på bästa sätt.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 15 Stadens samordnare för deltagande i EIT Health

Dnr 330-152/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och utser förvaltningschefen Ann-Christine Hansson till stadens samordnare för EIT Health samt utser som ersättare avdelningschefen Karin Ekdahl Wästberg.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

Äldrenämnden beslutade 2015-05-19 om deltagande i EIT Health (European Institute of Innovation and Technology) och överlämnade ärendet till kommunfullmäktige (KF) för beslut. KF beslutade 2015-09-28 att godkänna äldrenämndens förslag om deltagande i EIT Health.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 16 Anmälan av brukarundersökningsresultat inom äldreomsorgen 2015

Dnr 410-639/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen för tredje året i rad genomfört den nationella brukarundersökningen: ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?”

Syftet med undersökningen är att kartlägga de äldres uppfattning om sin vård och omsorg. Det övergripande målet är att stödja nationella aktörer, ansvariga huvudmän och utförare i arbetet med att främja en god vård och omsorg för den enskilde.

Resultatet för Stockholms stad visar att de flesta är fortsatt nöjda med stödet från äldreomsorgen och det är få som svarat att de är missnöjda. Högst betyg får de frågor som är kopplade till personalen och trygghet med äldreomsorgen. Majoriteten av de äldre uppger att de får ett gott bemötande och att de har förtroende för de flesta i personalen. Det man kan se vid närmare analys är att de äldres hälsotillstånd spelar in när det gäller hur nöjd man är.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) och tjänstgörande ersättaren Britt Westerlind (KD) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (M), (L) och (KD):

”Resultatet inom vård och omsorgsboenden i staden visar att nöjdheten med boendena ligger på en fortsatt hög nivå. Vi vill peka på att våra privata utförare har ett högre betyg än egenregi utförarna inom i stort sett alla enkätens frågeställningar.

Inom hemtjänsten är likaså en fortsatt hög andel av brukarna nöjda. På servicehusen är andelen nöjda brukare dock något lägre än föregående år, dock är även här andelen nöjda brukare högre på entreprenad drivna servicehus. Nöjdheten inom daglig verksamhet är också fortsatt hög.

Brukarundersökningen genomfördes från månadsskiftet mars/april till och med 5 juni 2015 och de goda resultaten torde därmed fortfarande ha sin grund i att vi i alliansen har satsat mycket stora resurser inom äldreomsorgen under två mandatperioder, där det övergripande syftet varit att utveckla valfriheten och höja kvaliteten.”

§ 17 Anmälan av äldreförvaltningens kontorsyttrande angående remissen ”Utredning om bevarande och gallring av räkenskapsinformation i Stockholms stad”

Svar på remiss från Stadsarkivet, dnr 5.3-16422/2015
Kontorsyttrande

Dnr 251-675/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner anmälan av förvaltningens kontorsyttrande som svar på remissen av ”Utredning om bevarande och gallring av räkenskapsinformation i Stockholms stad” och lägger den till handlingarna.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-11-23.

Stadsarkivet har, tillsammans med stadsledningskontoret, arbetat fram en utredning rörande bevarande och gallring av räkenskapsinformation i Stockholms stad. Utredningen är tänkt att resultera i ett nytt gallringsbeslut gemensamt för alla förvaltningar, bolag och stiftelser, vilket ska underlätta en samordnad och effektiv hantering av dessa handlingar och frågor.

Detta förslag till gallringsbeslut föreslås ersätta de idag gällande gallringsbesluten 2006:34, 2006:35, 2011:15 samt myndighets-specifika beslut som avser och hanterar ekonomiinformation. Beslutet föreslås gälla retroaktivt.

Äldreförvaltningen ställer sig positivt till förslaget om ett nytt gallringsbeslut som ska vara gemensamt för alla förvaltningar, bolag och stiftelser i staden. Detta bör leda till en enhetlig och mer effektiv hantering av dessa handlingar. Förslaget jämte införandet av E-arkiv Stockholm gör att mängden handlingar som ska bevaras, kan hanteras på längre sikt och mer hållbart över tid, sett ur ett ekonomiskt perspektiv.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 18 Anmälan av ekonomisk månadsrapport för äldrenämnden för perioden januari-november 2015

Dnr 122-81/2015

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-12-10.

Enligt anvisningar från stadsledningskontoret ska varje nämnd ta fram en månatlig ekonomirapport med årsprognos för att kunna följa ekonomins och verksamhetens utveckling.

Äldreförvaltningen prognostiserar ett nollresultat för 2015 under förutsättning att begärda budgetjusteringar om 6,8 mnkr beviljas. Budgetjusteringen avser begäran om ombudgetering av resterande medel för låglönesatsningen till 2016.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut.

§ 19 Anmälan av svarsbrev får ordf. Torun Boucher (V) till SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet med anledning av skrivelsen om stadens höstens budgetarbete

Föreligger ett svarsbrev, daterat 2015-11-17 (dnr 150-525/2015), till SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet med anledning av skrivelsen om stadens höstens budgetarbete som anmäldes till äldrenämnden den 20 oktober 2015.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 20 Anmälan av branschrådets minnesanteckningar från möte den 27 november 2015

Föreligger minnesanteckningar från branschrådets möte den 27 november 2015.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 21 Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från den 8 december 2015

Föreligger protokoll nr 10 från kommunstyrelsens pensionärsråd från sammanträde den 8 december 2015.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 22 Anmälan av protokoll från det gemensamma rådet för funktionshinderfrågor från sammanträden den 19 november 2015 och den 10 december 2015

Föreligger två protokoll från socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från sammanträden den 19 november och den 10 december 2015.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 23 Anmälan av postlista för tiden 1 - 30 november 2015

Föreligger äldreförvaltningens postlista för november 2015.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 24 Övriga frågor

Avdelningschefen Raili Karlsson besvarar fråga från ers. Sven Britton (S) från förra sammanträdet som önskade få information om det finns stora mängder av äldre bland flyktingar som har kommit till Stockholm under hösten 2015. Enligt Migrationsverket har 36 personer som är äldre än 65 år kommit till Stockholm under 2015.

Ordföranden Torun Boucher (V) tackar förvaltningen och nämnden för fint samarbete under året och tillönskar alla en gud jul och gott nytt år 2016 som återgäldas, och avslutar sammanträdet.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark, nämndsekreterare